

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 36 RvO SP, PvdA, GL en CU over
versoepeling bijstandsregels voor mensen jonger dan 27 jaar.

Informerend
Steller Eric Wams

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 57 64 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 173992-2023

Datum 31 mei 2023 Uw brief van Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door de heer D. Brandenburg, mevrouw I. Huitema, mevrouw S. Middelhuis en de heer P. Rebergen van de SP, PvdA, GL, en CU gestelde vragen ex art. 36 RvO over versoepeling bijstandsregels voor mensen jonger dan 27 jaar. De brief van de vragensteller(s) treft u als bijlage aan.

- 1. Wordt de zoektijd voor jongeren tot 27 jaar in de gemeente Groningen toegepast voor jongeren die niet genoemd worden in het uitzonderingslijstje? Zo ja, bent u het met de SP, PvdA, GL en CU eens dat dit kan leiden tot de hiervoor beschreven ongewenste situaties? Wanneer u het niet met de SP, PvdA, GL en CU eens bent, waarom niet?*

Voor jongeren die niet benoemd worden in de uitzonderingslijst geldt in principe de zoektijd. Van de 166 meldingen voor het starten van de zoektijd in 2023 (peildatum 15 mei) hebben 51 jongeren (31%) de volledige zoektijd doorlopen. In de overige 115 gevallen startte de aanvraag eerder dan 28 dagen. Jongeren kunnen zelf aangeven dat de aanvraag urgent is. Dan krijgt de aanvraag prioriteit en wordt beoordeeld of een bijstandsaanvraag urgent is. In urgente situaties slaan we de melding over en starten we direct met de bijstandsaanvraag. Er is ook de mogelijkheid om een voorschot te verlenen in financiële nood.

Ondanks de uitzonderingen die wij maken, is de kans aanwezig dat de zoektijd leidt tot de volgende ongewenste situaties:

- De jongeren die de zoektijd wel doorlopen, moeten vier weken zonder inkommen overbruggen. Dit kan leiden tot onzekere situaties. Bijvoorbeeld als gebruik wordt gemaakt van een voorschot en blijkt dat er toch geen recht is op bijstand. Dan moet het voorschot worden terugbetaald. Of dat schulden worden opgebouwd om de periode te overbruggen. Dit wordt ook onderschreven door de Nationale Ombudsman in het rapport 'Watertrappelen in de bijstand'. De specifieke financiële regelingen waar jongeren mee te maken hebben, pakken soms slecht uit voor jongeren. Zij komen zo (nog) verder in de financiële problemen. Dat is vooral het geval bij jongeren (onder de 21 jaar) die geen ouders hebben waarop ze kunnen terugvallen.
- Ook kan de zoektijd ertoe leiden dat jongeren geen bijstandsaanvraag doen. We kunnen niet achterhalen hoe groot die groep is, omdat de aanvraag niet binnenkomt. Uit het rapport 'Niet-gebruik van de algemene bijstand' blijkt dat 7 op de 10 jongeren die recht hebben op bijstand daar geen gebruik van maakt. De zoektijd wordt als een van de redenen genoemd.

Stoppen met de zoektijd kan een preventief effect hebben doordat de jongere sneller in beeld is en zo sneller de nodige hulp aangeboden kan krijgen.

2. *De SP, PvdA, Gl en CU zijn van mening dat de zoektijd voor jongeren tot 27 jaar in de Participatiewet moet worden afgeschaft en dat de gemeente Groningen, net als de gemeente Utrecht, de regels zo spoedig als mogelijk moet gaan versoepelen en niet moet wachten op een eventuele wijziging van de Participatiewet. Is het college dit met de SP, PvdA, GL en CU eens? Zo ja, per wanneer gaat u de regels dan versoepelen? Zo nee, waarom niet en hoe denkt u dan de beschreven problemen die kunnen ontstaan bij jongeren het hoofd te bieden?*

Wij vinden ook dat de regels zo spoedig mogelijk moeten worden versoepeld en dat de zoektijd voor jongeren moet worden afgeschaft, bij voorkeur via landelijke wetgeving. Via de wetswijziging 'Participatiewet in balans' stelt het kabinet voor om "het mogelijk dat maken dat het college in een individueel geval de vierwerken-zoektermijn voor jongeren niet toepast". In feite doen wij dat al met onze uitzonderingslijst. Het is echter de vraag of dit voor alle jongeren voldoende is en of de zoektijd op dit moment nog relevant is. De gedachte achter de zoektermijn is jongeren aan te sporen terug naar school te gaan of om aan het werk te gaan. Wij zijn het geheel eens met dit doel, maar wij vinden de zoektijd niet het juiste middel om dit te realiseren vanwege de negatieve bijeffecten. Wij zien nu dat er, net als in de gemeente Utrecht, vooral kwetsbare jongeren instromen die hulp nodig hebben om terug te keren naar school of bij het vinden van werk. Het komt op dit moment weinig voor dat jongeren in de zoektijd teruggaan naar school of werk vinden, zoals de bedoeling is van deze regel. Wij gaan daarom de zoektermijn van vier weken voor jongeren afschaffen. Dit betekent vanzelfsprekend nog steeds dat van jongeren die bijstand aanvragen verwacht mag worden dat zij actief bezig zijn met hun toekomst door zich te oriënteren op werk en/of opleiding. Indien gewenst ondersteunen we hen hier ook bij.

Volgvel 2

We gaan op korte termijn uitzoeken wat nodig is om de zoektijd af te schaffen en op welke termijn afschaffing mogelijk is. Wij informeren uw raad in september over de voortgang.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.